

INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN

FRÅN KOSAN GAS SVERIGE AB

GASOLDEPÅ SKARVIK

Gasoldepån Skarvik är belägen i Skarvikhamnen även benämnd Energihamnen. Det ställs höga krav på driften av en gasdepå, för att försäkra sig att omgivningen inte påverkas negativt. Gasoldepån lever upp till Seveso-direktiven, som är implementerat i svensk lagstiftning främst genom lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor [SFS 1999:381] samt tillhörande förordning.

Gasoldepån Skarvik lagrar och distribuerar farliga ämnen i sådan mängd att anläggningarna klassificeras som "Sevesoverksamhet av den högre graden". Det innebär bland annat att en säkerhetsrapport har upprättats och skickats till Länsstyrelsen Västra Götalands Län samt Göteborgs kommun.

Fakta om gasoldepå Skarvik

Kosan Gas gasoldepå i Skarvik ligger som en egen ö mitt inne i Skarvikshamnen, väl avgränsat med staket. Området är ca 10 000 m² och arrenderas av Göteborg hamn. I dag pumpas Propan och Butan från antingen raffinaderi eller från gaskajen till gasoldepåns mellanlager för vidare transport med tankbil och järnvägstankvagn. Mellanlagret består av 2 stycken liggande propan-tankar med en kapacitet på 300 m³ styck samt en liggande butantank med en kapacitet på 233 m³. Det finns också en metanoltank på 2 m³. Depån har två platser för utlastning för vidare transport i bulk. Den ena lastplatsen är kombinerad för utlastning till järnvägstankvagn eller till tankbil och den andra är endast till för utlastning till tankbil. Det går att lasta dygnets alla timmar, men det mesta arbetet sker på dagtid.

INFORMATION OM GASOL

Gasol är:

- En brandfarlig och färglös gas
- Tyngre än luft och kan därför ibland samlas i lågt liggande områden
- Gasol luktar illa (svavelliknande doft pga ett tillsatt luktmedel)
- Utsläpp av gasolvätska bildar ett kallt vitt moln vid läckage.

För mer info om gasol se www.kosangas.se

VAD MAN SKA TÄNKA PÅ VID EN EVENTUELL OLYCKA

Fara för olyckor

Uppstår läckage av gasolvätska kan följande ske:

- Ett läckande vitt gasmoln kan ge köldskador
- Ett antänt gasmoln kan ge skador pga brand och värme

Åtgärder vid tillbud eller olycka

- Larma Räddningstjänsten ring 112
- Kör eller rör dig inte in i vitt gasmoln
- Utrym området, om möjligt tvärs mot vindriktningen
- Följ instruktioner från Räddningstjänsten

Riskscenarier för allmänheten:

- Gasmolnsexplosion
- Kärilsprängning BLEVE, det vill säga en kärilsprängning med ett expanderande gasmoln som antänds och ger höga värmelaster som når längre än vid en normal typ av explosion, [BLEVE = Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion]
- Spill av kolväte eller andra skadliga kemiska produkter som förorenar luft, mark eller vatte

När det gäller risker för allmänheten är det i princip enbart en så kallad BLEVE som kan ha en sådan omfattning att det skulle kunna utgöra en fara för personer direkt utanför depåns område. En BLEVE utgörs av en eskalering av en pågående jetbrand eller pölbrand i direkt anslutning till en trycksatt behållare innehållande lätta kolväten, t.ex. propan eller butan. För en sådan händelse finns en rad skadebegränsande åtgärder, vilket gör BLEVE till ett scenario som har en mycket låg sannolikhet.

Säkerhet i första rummet

På Kosan Gas är det självklart att sätta säkerheten först. Ambitionen är att ingen ska skadas eller bli sjuk på grund av arbetet och att inga olyckor ska inträffa som skadar människor, miljö eller egendom. Det ansvar vi tar för människors säkerhet sträcker sig både inom och utanför företaget. Verksamheten omfattas även av stränga lagkrav inom områdena säkerhet, skydd, miljö och arbetsmiljö.

Vi arbetar ständigt med att förebygga att olyckor inträffar genom att identifiera och hantera risker på ett säkert sätt.

Varje förändring som ska göras genomgår en noggrann granskning för att kontrollera att eventuella nya risker hanteras. De rutiner och verktyg som används för att säkerställa god riskkontroll, säker hantering av förändringar och ett kontinuerligt lärande finns samlade i organisationens ledningssystem.

Beredskap

Skulle en olycka trots allt inträffa finns både utrustning och resurser för att snabbt upptäcka och hantera situationen. Utöver att depåpersonal och hamnpersonal har jour dygnet runt finns detektorer installerade för att upptäcka bränder och gasutsläpp. Depån har en intern plan för räddningsinsats. Kosan gas har även ronderande väktare utanför kontorstid.

Vid ett nödläge kan externa resurser larmas och involveras i räddningsarbetet såsom kommunal räddningstjänst, polis och ambulans. Speciellt har Kernenheten vid Södra Bohusläns Räddningstjänst specialkunskaper för insatser mot gasolanläggningar.

Om en olycka inträffar

Om det inträffar en allvarlig olycka kan allmänheten informeras genom oljehamnens larmanordning i form av tyfon. Tyfonen startas från oljehamnen och varnar personal inom hamnen och närboende. Larmet testas 4 gånger per år av Göteborgs hamns personal. Inträffar en stor olycka i oljehamnen ljuder en intermitterent signal.

I vissa tätorter varnas även allmänheten genom varningssignalen Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA). Under minst 2 minuter ljuder en 7 sekunders signal omväxlande med 14 sekunders tystnad. Räddningstjänsten avgör om VMA ska sändas ut. VMA ger information om vad som har hänt och vad du ska göra. Information ges även via text-TV och radio. Faran Över signaleras med en 30-40 sekunder lång signal. VMA finns nu även som riktade SMS i geografiskt område.

När du hör oljehamnens larmanordning och/eller VMA-signalen ska du:

1. Söka skydd inomhus. Gå in i närmaste byggnad. Du är bättre skyddad inomhus än utomhus.
2. Stäng dörrar och fönster. Stäng även dörrar mellan rummen.
3. Om möjligt – slå av ventilation, fläktar och stäng ventiler.
4. Om du är utomhus och inte kan ta dig inomhus gå vinkelrätt mot vindriktningen. Försök välja riktning så du kommer bort från oljehamnen tills dess du bedömer att du är utanför farozonen.
5. Lyssna på Sveriges Radio (P3 och P4) eller titta på Sveriges Television för vidare information.

Signalerna Viktigt Meddelande och Faran Över provas kl. 15.00 första helgfria måndag i mars, juni, september och december. Vid prov ges även information i radion.

113 13 är Sveriges nationella nummer vid allvarliga olyckor och kriser. Hit kan allmänheten ringa och få information. Vid olyckshändelse ska alla eventuella instruktioner och order från räddningstjänsten följas.

Räddningstjänsten är förberedd på olyckor

Räddningstjänsten Storgöteborg har ett kontinuerligt samarbete med företagen för både det förebyggande och operativa arbetet. Räddningstjänsten utövar tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor [SFS 2003:778] samt enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor [SFS 2010:1011] på verksamheterna utifrån en upprättad tillsynsplan.

Tillsammans har vi arbetat fram rutiner för hur räddningsinsatser ska ledas och genomföras. Om det behövs vid långvariga eller mer omfattande olyckor kan personal och resurser från andra myndigheter räddningstjänster nyttjas. Vid en olycka samverkar räddningstjänsten med personal från den drabbade verksamheten och med andra myndigheter såsom polis, kustbevakning, sjukvård m.fl.

KOSAN GAS SÄKERHETSARBETE

Länsstyrelsen

För tillsyn enligt Seveso-lagstiftningen ansvarar Länsstyrelsen. Vidare information om planerade och genomförda tillsyner kan erhållas via Länsstyrelsen.

Kontaktuppgifter:

Länsstyrelsen Västra Götalands Län
T: 010- 224 40 00
E: vastragotaland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

KONTAKTUPPGIFTER

Kosan Gas Sverige AB
P.O Box 142 64
400 20 GÖTEBORG

Besöksadress:
Backa Bergögata 14
422 46 Hisings Backa

T. 031-65 52 00
E. mail@kosangas.se
www.kosangas.se